

**BASIN ve HALKLA İLİŞKİLER
MÜŞAVİRLİĞİ**

Gazete Kupürleri

17.08.2026

MINİKLERİN KUMBARALARI yetim çocuklar için açıldı

■ AFYONKARAHİSAR'IN

Bolvadin'de yaz Kur'an kurslarına katılan yaklaşık 2 bin öğrenci, haftalar boyunca biriktirdikleri harçlıklarını ihtiyaç sahibi yetim çocukların kırtasiye ihtiyaçlarının karşılanması için bağışladı. Bolvadin İlçe Müftülüğü ile Türkiye Diyanet Vakfı Bolvadin Kadın Kolları tarafından geleneksel olarak gerçekleştirilen "Yetim Kardeşlerime Selam Gönderiyorum" projesi çerçevesinde, ilçe genelindeki cami ve Kur'an kurslarında eğitim gören yaklaşık 2 bin öğrenci iyilik için bir araya geldi.

ÇOĞALAN İYİLİK

■ YAKLAŞIK 5 hafta süren proje boyunca öğrenciler, kendi harçlıklarından artırarak kumbaralarında biriktirdikleri paraları gönüllü olarak bağışladı. Toplanan yardımların, ihtiyaç sahibi yetim çocukların kırtasiye ihtiyaçlarının karşılanmasında kullanılacağı bildirildi. Proje ile çocukların paylaşma, yardımlaşma, merhamet ve kardeşlik duygularını yalnızca derslerde öğrenmeleri değil, bu değerleri

yaşayarak benimsemeleri hedeflendi. Çalışmaya öğrencilerin yanı sıra aileler ve eğitimciler de destek verirken, yaklaşık 2 bin öğrencinin katkı sunduğu proje Bolvadin'de dayanışma kültürünün küçük yaşlardan itibaren çocuklara kazandırılması açısından anlamlı bir örnek oldu. Türkiye Diyanet Vakfı gönüllüsü ve Kur'an kursu hocası Fatma Zehra Anı, projenin her yıl geleneksel olarak gerçekleştirildiğini belirterek, "Peygamber Efendimiz, 'Ben ve yetimi muhafaza eden kimse cennette yan yana buluncadır' buyurmuştur. Biz de bu müjdeyi çocuklarımızın gönüllerinde taşıyabilmek amacıyla Bolvadin İlçe Müftülüğü ve Türkiye Diyanet Vakfı olarak her yıl geleneksel şekilde yürüttüğümüz 'Yetim Kardeşlerime Selam Gönderiyorum' projemizi bu yıl da yaz Kur'an kursu öğrencilerimizle gerçekleştirdik. Yaz Kur'an kurslarımız boyunca ilçemizde eğitim gören öğrencilerimiz, kumbaralarında biriktirdikleri harçlıklarıyla ihtiyaç sahibi yetim çocuklarımıza kırtasiye desteği sağladılar" dedi.

KÜÇÜK ELLER, BÜYÜK ADIMLAR: GÜLTEPE CAMİİ'NDE YEŞEREN UMUT

■ OKTAY YÜKSEL
AFYONKARAHİSAR

Zaman akıp gidiyor, devir değişiyor. Eskiden büyükler çocukların ellerinden tutar, onlara yol gösterir, camiye ve cemaate alıştırdı. Şimdilerde ise bazen tam tersi oluyor; o minik eller, bizim koşturmacayla nasırlanmış dünyamıza dokunup bizi asıl olmamız gereken yere, safların arasına çekiyor. Tıpkı Afyonkarahisar'ımızın Gültepe Camii'nde yaşanan o muazzam tablo gibi.

Bu tablonun mimarı; genç, heyecanlı, inancı gözlerinden okunan ve azmiyle yürekleri ısıtan bir kardeşimiz: İmam Rıdvan Düztaş.

BİR DİRDİN DOĞURDUĞU GÜZELLİK

Rıdvan Hoca, cemaatin azlığını görüp durumu kabullenmek yerine, başını iki elinin arasına alıp dertlenenlerden. "Ne yapabiliriz?" diye düşünen, mazeret değil marifet üreten bir yürek. Düşünürken aklına o muhteşem fikir geliyor: Önce en masumları, çocukları çağırmak.

Cemaatin de omuz vermesiyle caminin bir köşesinde küçük bir "Cami Market" kuruluyor. Sistem çok basit ama bir o kadar da zekice: Her vakit namaza gelen çocuğa bir kart veriliyor. Günde beş kartı toplayan çocuk, doğruca cami markete gidip çikolata, şeker, oyuncak veya futbol topu gibi hediyesini alıyor.

Planın ilk aşaması tıkır tıkır işliyor. Gültepe Camii, mahallenin cıvıl cıvıl çocuk sesleriyle dolup taşıyor. Ama Rıdvan Hoca'nın asıl hedefi bu kadarla sınırlı değil. İkinci aşama için çocukların kulaklarına şu kıymetli tavsiyeyi fısıldıyor: "Akşam gelirken babalarınızı, abilerinizi, dedelerinizi de getirin."

"BABA, İKİNDİ NAMAZINA RANDEVUM VAR"

Bu planın nasıl bir dalga etkisine dönüştüğünü bizzat yaşayarak gördüm. Geçtiğimiz günlerde bir programa giderken oğluma benimle gelmesini teklif ettim. Aldığım cevap karşısın-

da hem şaşırdım hem de kalamadım: "Gelemem, ikindi namazına randevum var."

Bir çocuğun camiiyle, namazla randevulaşması... Bundan daha güzel bir cümle kurulabilir mi? Şaşkınlığım akşam vakti de sürdü; akşam namazına gideceğini söyleyip beni de yanında götürmek istediğini, hatta birlikte gitmemizi teklif etti. Geri çevirmek ne mümkün! Elllerinden tuttum, daha doğrusu o benim elimden tuttu ve birlikte caminin yolunu tuttuk.

İçeri girdiğimde gözlerime inanamadım. Caminin içinde birçok arkadaşım oradaydı. Gidip hal hatır sordugunda, "Nasıl her vakit geliyor musunuz?" dediğimde, yüzlerinde aynı gururlu ve mahcup tebessümle şu cevabı verdiler: "Bizi de çocuklar getiriyor."

Yatsı namazı vakti geldiğinde ise

manzara çok daha ihtişamlıydı. Cami adeta dolup taşmış, o minik kalpler kocaman adamları tek bir safta omuz omuza birleştirmişti. Genç bir imamın ince düşüncesi, cemaati toplayarak çok önemli bir işi başarmıştı.

HER DÖNEMİN BİR YOLU VARDIR

Namaz bitiminde o çocukların sıraya girip Rıdvan Hoca'nın elini sıkarken saf bir dille "Allah kabul etsin" deme-

leri, ardından kendilerini bekleyen o küçük ama anlamlı büyük hediyeleri almaları... İnsanın boğazına bir yumru oturuyor, yüzünde tebessümle gözleri doluyor.

Bu hikâye bize en net haliyle şunu söylüyor: Her dönemin farklı yolları, farklı taktikleri vardır. Oturup düşünmek, çabalamak, öğrenmek ve o yolları bulmak

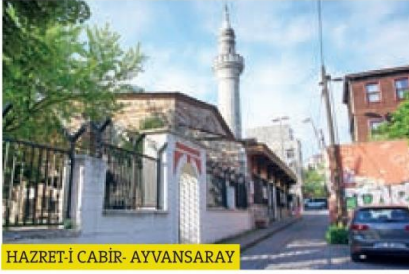
hepimizin elinde. Rıdvan Hoca, sadece bir camiyi doldurmakla kalmadı; o küçük adımlarla büyüklerin dünyasına devasa bir köprü kurdu.

Dilerim ki Rıdvan Düztaş hocamızın bu ihlaslı gayreti, bu heyecanı dalga dalga tüm ülkemize yayılır. Dilerim ki bütün imamlarımızın örnek olur da, o minik eller daha nice büyüklerin ellerinden tutup onları iyiliğe, güzelliğe ve omuz omuza durmaya götürür.

**BÜKLÜM
KÖYÜ'NDE YAZ
KUR'AN KURSU
COŞKUSU**

■ Adıyaman merkeze bağlı Bülüm Köyü Camii'nde düzenlenen yaz dönemi Kur'an kursları kapanış programı; renkli görüntülere sahne oldu. Köy İmamı Hatibi Hafız Adnan Işık'ın koordinasyonunda gerçekleştirilen programa; İl Müftüsü Dr. Mehmet Reşat Şavlı, müftülük yetkilileri, öğrenciler ve köy sakinleri ile davetliler katıldı. Burada konuşan Müftü Şavlı, yeni göreve başladığını ve ilk kez bir köy etkinliğine katıldığını belirterek, "Yavrularımız yaz boyu Kur'an-ı Kerim ile buluşmasına, edindikleri bilgi ve kazanımların heyecanına, sevincine ortak olmaktan büyük memnuniyet duyuyoruz" dedi. Gelecek nesilleri her açıdan donanımlı yetiştirmenin önemine değinen Şavlı, "Çocuklarımızın milli, manevi ve ahlaki eğitim alması geleceğimizin sigortasıdır" vurgusunu yaptı. Köy halkının da yoğun ilgi gösterdiği etkinlikte; minikler, yaz boyunca öğrendikleri Kur'an-ı Kerim, Hadisi Şerif, ilahi ve şiirlerden oluşan sunumlarla hünerlerini sergilediler. Kur'an-ı Kerim ve dini bilgilerle dolu bir yaz dönemini geride bırakan öğrencilerin, kurs kapsamında düzenlenen İlmihal Yarışmasında gösterdikleri başarıları da ödüllendirildi. Yarışmada birinci olan öğrenciye tablet, ikinciye bisiklet, üçüncüye akıllı saat, dördüncüye ise dijital müzik çalar hediye edildi. Ayrıca kursa katılan tüm öğrencilere de okuma seti ve çantadan oluşan çeşitli hediyeler takdim edildi.

HAZRET-İ CABİR- AYVANSARAY

EBÜ'D-DERDA- EYÜPSULTAN

EBÜ ZER EL-GİFARİ- AYVANSARAY

RESULULLAH ÂŞIKLARINDAN BÜYÜK İLGİ

MİHRİMAH CAMİİ'NDE HADİS ŞÖLENİ

51 ülkeden 1.800'ü aşkın talebe, büyük bir haz ve zevkle izliyor, bilgilerini tazeliyor.

İRFAN ÖZFATURA

2019 yılında Suriye ulemasından Şeyh Muhammed el-Yakubi Edimekapı'daki Mihrimah Camii'nde "Sultan Baskısı"nın tıpkı basımı üzerinden Sahih-i Buhari okumuş ve dikkatle takip edilmiştir.

Hatm-i Buhari aslında bir Osmanlı geleneğidir. Selatin camilerinin yanında Dar-ül Kurra (Kur'an-ı kerim evi) gibi Dar-ül Hadis de (hadis-i şerif evi) de olur yıl boyu hadis okunur. Server-i kâinatın (sallallahü aleyhi ve sellem) güzel ahlakı, emirleri, tavsiyeleri, sabrı, merhameti, metaneti adeta ruh-lara işlenir. Muhaddisler zikrolunan hadis-i şerifin hangi hadise üzerine buyrulduğunu anlatır, devrin hususiyetleri hakkında da bilgiler verir.

Böylece Asr-i saadet aydınlanır siyer âlimleri (Efendimizin hayatını anlatan İslam tarihçileri) bunları kitaplarına geçirir. Eğer namaz nasıl kılınır diye ararsanız, cevabını Kur'an-ı kerimde bulamazsınız. Ancak Peygamber Efendimizin (sallallahü aleyhi ve sellem) her anı ve her sözü kayda alınmıştır. Nitekim "Benim nasıl namaz kıldığımı görüyorsanız, siz de öyle kılın" buyurmuşlardır.

Bize namazı öğreten hocalarımız, hocalarından öğrenmişlerdir. Bu zincir geriye doğru götürüldüğünde İmam-ı azam Ebû Hanife hazretlerine varır. O da hocası Hammâd'a, o da hocası İbrahim en-Ne'ha'ye ve sonunda sahabeye gelir. "Senedler kitapların soy kütüğüdür" denmiş, nasıl bir insanın soyu babasından geriye doğru giderse, kitapların da bir nesebi vardır. Müellif kimin talebesidir, kimden almıştır, kimlere nakletmiştir. Arada kopukluk yoktur, bu silsileye çok değer verilir.

MEĞER RAVİLER KOMŞU MUŞ

Hadis ilminde de rivayet edenler çok önemlidir, âlimler bu hususta çok titizdir. Mesela İmam Buhârî hazretleri günlerce yürür bir raviden hadisi almaya niyetlenir. Ancak onu kaçan atını yemle aldatıp yakaladığını görünce içine sinmez, kitabına almaktan vazgeçer.

Ünlü ravilerden biri sahabe-i kiramdan Cabir bin Abdullah hazretleridir (1540 Hadis-i şerif rivayet eder), biri Ebû Said-i Hudri hazretleri (1170 hadis-i şerif rivayet eder) biri de Ebû Zer-i Gifari hazretleridir (281 hadis-i şerif rivayet eder) ki üçünün de kabri (ya da makamı) ders yapılan Mihrimah Camii çevresindedir.

Hazret-i Cabir ve Ebu Zer-i Gifari hazretleri Ayvansaray'da adlarına yapılan camiler de medfun olup yürüme mesafesindedir. Ebu Said-i Hudri hazretleri ise hemen 200 metre aşağıda Kariye Camii Hazinesindedir. Semt sakinleri onu tanır bilir, mektepler açıldığında çocukların ellerinden tutup ziyarete getirir. Çünkü Ebu Said-i Hudri hazretleri büyük bir dehadir, minik talebenin de onun gibi olması istenir.

Yine Eyüpsultan'da medfun bulunan Ebû Derda hazretleri önemli ravilerden biridir. (Rıdvanullahi teala aleyhim ecmain - Allah onların hepsinden razı olsun) Demek ki bu şehre boşuna "İslambol" denilmemiş.

Rabbim tekrarını bize nasip etsin

Mihrimah Sultan Camii, hamamı ve medresesi Allah gani gani rahmet eylesin büyük usta Mimar Sinan'ın elinden çıkan iddialı bir eserdir. Büyüktür geniştir, sessizdir, sakindir. Uzun yıllar ilme hizmet eder ki etmeye devam ediyor görüldüğü gibi.

Buhari şerif hatmine 2019 yılında şahit olmuştuk, sonra bir kesinti oldu ve o program çok özleildi. Bu sene yine aynı ilim ve yine aynı camide Sahih-i Müslim okuyor ki Dr. İdris el-Fasi de destek veriyor.

Bu hadis şölenine 51 ülkeden 1800'ü aşkın öğrenci katılıyor, daha evvel hadis dersleri anlatılır ve Arapça bilenler büyük bir haz ve zevkle izliyor. Bilgilerini yeniliyor, tazeliyor.

Henüz fırsat kaçmıyş değil,

dersler 23 Ağustos'a kadar devam edecek.

Şeyh Muhammed el-Yakubi "Hocam 7 yıl ara bize uzun geldi bu dersleri daha sık yapamaz mıyız" sorusuna "Elbette yapabiliriz hatta senede iki defa bir

araya gelelim, Sahih-i Buhari ve Sahih-i Müslim gibi Sünen-i Nesai, Sünen-i Tirmizi, Sünen-i Ebu Davud ve Sünen-i İbn Mace de okuyalım, Kütüb-i sitte'yi (altı önemli hadis kitabı) tamam edelim" müjdesini verdi.

NASİPLİYE BİR ÇEYREK YETER

Şeyh Muhammed el-Yakubi Arapça'nın yanı sıra akıcı İngilizce, İsveççe, Fransızca ve Almanca konuşabiliyor. Her sohbetten sonra bir ya da birkaç talihli Kelime-i şehadet getiriyor. Mesela Kaliforniya'da Hristiyanlık hakkında tereddütleri olan bir kadın 15 dakika içinde bütün sorularının cevabını alıyor, rahatlıyor, Müslüman olmakla şerefleniyor. Şeyh Yakubi "biz sadece vesile olduk, hidayet Allah-ü teâlâdandır" diyor.

Ani fethedilince
kentin en büyük
yapılarından
Katedral, camiye
dönüştürüldü.

ANADOLU'YA GİRİŞ KAPISI MALAZGİRT DEĞİL

ANİ

Son yıllardaki önemli arkeolojik bulgularla
Türklerin Anadolu'daki tarihine ışık tutan
Ani, fethin 962. yıl dönümüyle yeniden
gündemde. Yeni Şafak'a konuşan Ani Ören
Yeri Kazi Başkanı Doç. Dr. Muhammet
Arslan, Türklerin Anadolu'ya giriş kapısının
Malazgirt değil, Ani olduğunu söyledi.

► UNESCO Dünya Kültür
Mirası Listesi'nde yer
alan Ani Ören Yeri, Türklerin
Anadolu'daki ilk dönemine
ilişkin dikkat çekici arkeolojik
bulgulara ev sahipliği yapıyor.
Fethin 962. yılı münasebetiyle
Ani tarihi ve medeniyeti hakkında
konuştukumuz Ani Ören Yeri Kazi
Başkanı Doç. Dr. Muhammet Arslan,
Sultan Alparslan'ın 1064'teki fethiyle
Ani'nin Türklerin Anadolu'ya açılan ilk
kapısı olduğunu belirtti. Kazılarda ortaya
çıkarılan kaya mescidi, erken Türk-İslam
mezarlığı ve suda doğumda kullanıldığı
değerlendirilen taş küvet ise kentin az
bilinen tarihine ışık tutuyor.

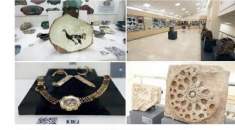
FETHİYE CAMİİ İLK AYASOFYA

Ani'nin fethinin Malazgirt
Zaferi'nden yedi yıl önce gerçekleştiğine
dikkat çeken Arslan, kentin Türklerin
Anadolu'ya girişinde özel bir konuma
sahip olduğunu belirtti. Fethin ardından
kentin en büyük yapılarından Katedral'in
camiye dönüştürülmesiyle oluşturulan
Fethiye Camii'nde 16 Ağustos 1064'te
ilk cuma namazının kılındığını aktaran
Arslan, "Türklerin Anadolu'ya açılan
kapısı olarak 1071 yılındaki Malazgirt
Zaferi'ne çıkarılsa da aslında Türklerin
Anadolu'ya ilk kez Ani'den giriş
yaptığı apaçık ortada. Ani'deki Fethiye
Camii, tabii caizse Anadolu'nun ilk
Ayasofyası kabulündedir. Burası aynı
zamanda Anadolu'daki ilk şehrimizdir.
Dolayısıyla Türk-İslam medeniyetinin
başlangıç noktası olarak ilk camimiz,
ilk mescidimiz ve ilk mezarlığımız gibi
birçok eseri bünyesinde barındırıyor. Bu
bakımdan Ani, yalnızca askeri bir fethin
alanı değil, aynı zamanda Anadolu'da
yeni bir medeniyet tasavvurunun inşa
edilmeye başlandığı ilk merkezdir" dedi.

SURLARDA ASLAN KABARTMASI

Ani'de Türklerin bölgedeki varlığını
belgeleyen en önemli buluntulardan biri
ise kuzey dış surlarında bulunan küfi
kitabe. Fethin ardından surların onarımı
srasında yerleştirilen dört satırlık
kitabede, Büyük Selçuklu Devleti'nin
sembollerinden 'aslan' kabartması da
bulunuyor. 2021'de Fethiye Camii'nin
güneybatısında başlatılan kazılarda
ise yaklaşık 1500 metrekairelik bir
mezarlık alanı ortaya çıkarıldığını
dile getiren Arslan, "Sekizgen gövdeli
kümbet kalıntıları, sanduka biçimli mezar
taşları ve akit tipi mezar odalarının
bulunduğu alan, Anadolu'daki erken
Türk-İslam mezarlıklarından biri olarak
değerlendiriliyor. Eski fotoğraflar,
burada aynen Ahlat'taki Selçuklu
mezarlığında olduğu gibi tezyinatlı
mezar şahitlerinin varlığını da ortaya
koyuyor" şeklinde konuştu.

Ani Sanat Okulu

► Ani'nin Türk sanatı için de özel bir önem
taşıdığını belirten Muhammet Arslan,
şu ifadeleri kullandı: "Ani kazılarında taş
malzemeden kemik malzemeye, pigmaş
toprakta cam eserlere, ahşaptan tekstil
ürünlerine varıncaya kadar her malzemeden
eseri görmek mümkün. Seramik üretimine
dair bazı buluntular, sanat ve sanata sahip
çıkan, üretimlerinde onları destekleyen
Ani'ye özgün bir sanat okulunun varlığını
güçlü bir şekilde düşündürüyor."

Kayaya oyulmuş mescid

► Kentin Türk İslam mirasına ilişkin yeni
bulguların biri de 2024 kazılarında ortaya
çıkarılan Divan Kapısı Kaya Mescidi. Sivri
kemeri mihrap nışi, mihrap önündeki küçük
kubbeli bölümü ve kandil nişleriyle dikkat
çeken yapı, Anadolu'daki erken Türk Camii
mimarisinin ilk örneklerinden biri olabileceği
düşüncesiyle önem taşıyor. Ani'de Selçuklu
dönemine ait Ulu Camii de erken Türk-İslam
mimarisinin önemli örneklerinden biri.

YENİKAPI

İstanbul Arapça Kitap Fuarı açıldı

Basın Yayın Birliği, Uluslararası Arapça Kitap Yayıncıları Derneği ve Türkiye Basım Yayın Meslek Birliği iş birliğiyle düzenlenen 11. Uluslararası İstanbul Arapça Kitap Fuarı başladı. Yenikapı Avrasya Gösteri ve Sanat Merkezi'nde 30'dan fazla ülkeden 300'ü aşkın yayınevinin katılımıyla gerçekleştirilen fuarın, bu yıl 120 binden fazla ziyaretçiyi ağırlaması bekleniyor. Açılışa konuk olan Dünya Müslüman Âlimler Birliği Başkanı Prof. Dr. Ali Muhyiddin Karadağ, İstanbul'da ve böyle bir fuarda bulunmaktan dolayı gurur duyduğunu belirterek, "Türkiye, İstanbul üzerinden teknolojiyi ve bilimi Doğu ile Batı arasında buluşturuyor. Bu aziz ülke için bütün kalbimizle dua ediyoruz" dedi. Fuar, 23 Ağustos'ta sona eriyor.

ABD'DEN SİYONİZME HARİTALı DESTEK!

GAZZE ŞERİDİ VE BATI ŞERİ'Yİ israil TOPRAĞI OLARAK GÖSTERDİ

ABD Merkez Kuvvetler Komutanlığı (CENTCOM), sosyal medya hesabından yayımladığı bir makalede kullandığı haritada Gazze Şeridi ve Batı Şeri'yi israil toprağı olarak gösterdi.

CENTCOM'un X hesabından paylaşılan makalede, Komutan Brad Cooper'ın 15 Ağustos'ta Orta Doğu'ya gerçekleştirdiği 10 günlük ziyareti tamamladığı bildirildi.

Cooper'ın ziyaret kapsamında Bahreyn, Irak, israil, Ürdün, Suudi Arabistan ve Birleşik Arap Emirlikleri'nden yetkililerle görüşmeler gerçekleştirdiği belirtildi.

CENTCOM Komutanı Cooper'ın ziyareti sırasında Umman Denizi'nde görev yapan ABD Donanmasına ait bir uçak gemisini de ziyaret ettiği aktarıldı.

Makalede ayrıca Orta Doğu'da 50 binden fazla ABD askerinin görev yaptığı bilgisine yer verildi.

ABD-soykırımcı israil ilişkilerinde gerilim yaşandığı yönündeki yorumlara rağmen Washington'ın Tel Aviv'e verdiği güçlü destek CENTCOM'un son paylaşımında bir kez daha dikkat çekti. ABD Merkez Kuvvetler Komutanlığı'nın yayımladığı haritada Gazze Şeridi ve Batı Şeria'nın israil toprağı olarak gösterilmesi, Trump yönetiminin soykırımcı israilin hala en güçlü destekçisi konumunu sürdürdüğünü ortaya koydu.

KUDÜS, YÜZ YILIN ANLAŞMALARI, GOLAN TEPELERİ...

İran savaşında yaşanan askeri ve siyasi çıkmazın ardından ABD-israil ilişkilerinin çatırdadığı, hatta Washington ile Tel Aviv arasındaki ittifakta ciddi bir kırılma yaşandığı yorumları gündeme geliyor. Oysa bu gerilimin merkezindeki Donald Trump, soykırımcı israille bugüne kadar en büyük siyasi ve diplomatik kazanımları sağlayan ABD başkanlarından biri olarak öne çıkıyor.

Trump'ın israil politikasındaki en çarpıcı adımlarından biri 6 Aralık 2017'de geldi.

Trump, Kudüs'ü resmen israilin başkenti olarak tanıdığını açıkladı ve ABD Büyükelçiliğinin Tel Aviv'den Kudüs'e taşınması için süreci başlattı.

Kudüs kararından yaklaşık 15 ay sonra Trump, soykırımcı israil açısında bir başka adım attı.

25 Mart 2019'da imzaladığı başkanlık bildirgesiyle ABD'nin işgal altındaki Golan Tepeleri üzerindeki israil egemenliğini tanıdığını ilan etti.

Trump yönetiminin soykırımcı israil lehine değiştirdiği başlıklardan biri de işgal altındaki Batı Şeria'daki yasa dışı Yahudi yerleşimleri savunması oldu.

Trump'ın israil-Filistin meselesindeki en kapsamlı girişi 28 Ocak 2020'de açıkladığı ve kamuoyunda "Yüzyılın Anlaşması" olarak bilinen Peace to Prosperity planı oldu.

Plan iki devletli çözümü tamamen ortadan kaldırmıyor, ancak gelecekte kurulması öngörülen Filistin devletinin silahlılandırılmasını ve israilin Ürdün Nehri'nin batısındaki genel güvenlik sorumluluğunu sür-

dürmesini öngörüyordu.

Trump'ın ilk döneminin son büyük israil hamlelerinden biri Abraham Anlaşmaları oldu.

15 Eylül 2020'de Beyaz Saray'da düzenlenen törenle soykırımcı israil, Birleşik Arap Emirlikleri ve Bahreyn arasında diplomatik ilişkilerin normalleştirilmesine yönelik anlaşmalar imzalandı. Taraflar büyükelçilik açılması, büyükelçi değişimi ve ticaretten turizme, sağlıktan güvenliğe kadar birçok alanda işbirliği konusunda anlaşmaya vardı.

Daha sonra Sudan ve Fas'la da israilin ilişkilerinin normalleştirilmesine yönelik anlaşmalar sağlandı. Trump yönetimi bu süreci, israilin Arap ve Müslüman ülkelerle ilişkilerini dönüştüren en önemli dış politika başarılarından biri olarak sundu.

SOYKIRIMIN EN BÜYÜK FİNANSÖRÜ DE ABD OLDU

Gazze soykırımının başladığı 7 Ekim 2023'ten itibaren ABD, israilin en büyük askeri destekçisi olmayı sürdürdü. Washington ile Tel Aviv arasında 2016'da imzalanan ve 2019-2028 dönemini kapsayan 10 yıllık mutabakat, israille toplam 38 milyar dolarlık askeri destek öngörüyor. Bunun 33 milyar doları askeri teçhizat alımlarına, 5 milyar dola-

rı ise füze savunma sistemlerine ayrıldı. Bu düzenleme, israilin normal koşullarda dahi yılda yaklaşık 3,8 milyar dolarlık Amerikan askeri desteğinden yararlanması anlamına geliyor.

Yine Trump'ın Netanyahu açısından en önemli adımlarından biri ise İran'a karşı doğrudan savaşa girme kararı oldu.

Bu nedenle bugün Netanyahu ile yaşadığı gerilimlere ve İran savaşının ardından ABD-israil ilişkilerinde ortaya çıkan çatlaklara rağmen Trump, israille en büyük siyasi, diplomatik ve askeri kazanımları sağlayan ABD başkanlarından biri, hatta Netanyahu'nun kendi ifadesiyle "israilin Beyaz Saray'daki en büyük dostu" konumunu koruyor.